

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 28 marca 2019 r.

ZP-NKWR.431.4.1.2019.MM

Pan
Jan Serkies
Burmistrz Miasta Chojnowa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 28 i 29 stycznia 2019 roku na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r., poz. 1390), zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia „ustawą”, kontrolerzy Małgorzata Mazur – inspektor wojewódzki, przewodnicząca zespołu i Edyta Kubicka – starszy inspektor wojewódzki, kontrolerzy z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przeprowadzili kontrolę kompleksową Urzędu Miasta w Chojnowie w zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 13 grudnia 2018 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2019 roku.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 marca 2018 roku do dnia 28 stycznia 2019 roku funkcję Przewodniczącej Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego, zwanego dalej „Zespołem” lub „ZI”, pełniła Pani Ewelina Wawruch, obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewniał Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnowie, natomiast osobą odpowiedzialną za wykonanie zadań z zakresu przedmiotowej kontroli był Burmistrz Miasta Chojnowa.

W zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wydaje się ocenę pozytywną z nieprawidłowościami, których przyczyną było niewłaściwe stosowanie przepisów prawa, co skutkowało zmniejszeniem efektywności

działań podejmowanych przez Gminę Miejską Chojnów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Uzasadnieniem dla tej oceny jest ustalony w czasie kontroli stan faktyczny i prawny oraz protokół kontroli podpisany przez Pana w dniu 12 marca 2019 roku. Do protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

Przeprowadzone przez organ kontrolny działania oraz zgromadzona w aktach kontroli dokumentacja potwierdziły, że obowiązki gminy wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zostały zrealizowane w zakresie: 1) podjęcia przez Radę Miejską w Chojnowie uchwały nr XXXVI/181/13 z dnia 30 grudnia 2013 roku w sprawie przyjęcia Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Chojnowa na lata 2014 – 2020, 2) podjęcia uchwały nr LVII/236/10 z dnia 10 listopada 2010 roku w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Pomimo iż Strategia przewiduje monitoring podjętych działań w oparciu o założone wskaźniki oraz okresowe weryfikowanie i modyfikowanie treści dokumentu, nie wskazano terminów, instytucji, czy osób za to odpowiedzialnych. Od momentu obowiązywania Strategii do dnia kontroli, nie opracowano też dokumentu monitorującego realizację zaplanowanych w jej ramach działań.

Odnośnie Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, nie zawierał on diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Miejskiej Chojnów, harmonogramu realizacji poszczególnych zadań (wraz z określeniem terminów ich wykonania oraz wskazaniem bezpośrednich realizatorów), części poświęconej zakładanym efektom podjętych działań, źródeł ich finansowania oraz monitorowania realizacji Programu. Ponadto, nazwa uchwalonego Programu pomija kwestię ochrony ofiar przemocy w rodzinie, co jest niezgodne z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy. Również na poziomie merytorycznym Program nie odnosi się do kwestii działań w zakresie zapewnienia ochrony osobom dotkniętym problemem przemocy. Z uwagi na brak wskaźników, niemożliwa jest faktyczna ocena stopnia realizacji Programu.

Zastane podczas kontroli niezgodności w treści Strategii i Programu ze stanem pożądanym traktuje się więc jako uchybienie. Mając na uwadze powyższe, przy tworzeniu kolejnych wersji Strategii oraz Programu należy uwzględnić pominięte kwestie, a także na bieżąco wywiązywać się z realizacji ich założeń. Dokumenty te powinny być spójne, zarówno z aktami prawa i innymi dokumentami o zasięgu lokalnym, jak i krajowymi (m.in. Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie).

W okresie objętym kontrolą w Gminie Miejskiej Chojnów obowiązywała uchwała Rady Miejskiej w Chojnowie nr LVII/237/10 z dnia 10 listopada 2010 roku w sprawie trybu

i sposobu powoływania i odwoływania członków Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Zarządzeniem nr 132/2010 Burmistrza Miasta Chojnowa z dnia 10 grudnia 2010 roku w sprawie powołania Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego wskazano skład osobowy Zespołu. Powołano do niego, na podstawie uprzednio zawartych porozumień o współpracy, przedstawicieli jednostek wskazanych w art. 9a ust. 3 pkt 1 – 5 ustawy z wyjątkiem przedstawiciela organizacji pozarządowej oraz kuratora sądowego.

Członkowie Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego złożyli oświadczenia o zachowaniu poufności danych i informacji uzyskiwanych w trakcie realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, o których mowa w art. 9c ust. 3 ustawy.

Zgodnie z art. 9a ust. 7 ustawy posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego odbywały się nie rzadziej niż raz na trzy miesiące. Na podstawie przedłożonych protokołów stwierdzono, że Zespół realizował i dokumentował zadania, o których mowa w art. 9b ust. 1 i ust. 2 ustawy. W oparciu o dołączone listy obecności ustalono, iż w okresie objętym kontrolą członkowie Zespołu regularnie uczestniczyli w jego posiedzeniach, co jest zgodne z art. 9a ust. 13 ustawy.

W trakcie czynności kontrolnych Przewodniczący Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Chojnowie przedłożył zaświadczenie nr DRZDO/403/002151/11/49940 z dnia 19 października 2011 r. Zastępcy Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych o rejestracji zbioru danych osobowych o nazwie „Zespół Interdyscyplinarny MOPS Chojnów”, zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych w brzmieniu obowiązującym do dnia 25 maja 2018 r.

W zakresie realizacji procedury „Niebieskie Karty”, o której mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245) uchybienia odnotowano: 1) w dokumentacji 2 procedur, gdzie nie było informacji o przekazaniu formularza „Niebieska Karta – B” osobie, co do której istniało podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową, 2) w jednostkowej sytuacji, gdy Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego po otrzymaniu formularza „Niebieska Karta – A” przekroczył termin na przekazanie go członkom grup roboczych z powodu przebywania na urlopie, 3) w sytuacji, gdzie na 6 rodzin dotkniętych przemocą domową, w których przebywały osoby małoletnie w przypadku 4 z nich nie skierowano wniosku do sądu o wgląd w sytuację rodziny, 4) w 4 procedurach, gdzie osobom wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc

w rodzinie nie udzielono informacji o możliwości wzięcia udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym.

Celem eliminacji powyższych uchybień, należy: 1) każdorazowo odnotowywać fakt przekazania formularza „Niebieska Karta – B” osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową, 2) uregulować kwestię pełnienia zastępstw podczas nieobecności Przewodniczącego ZI, co pozwoli uniknąć dezorganizacji pracy Zespołu, 3) mając na uwadze dobro dzieci, jako dobrą praktykę rekomenduje się występowanie do sądu rodzinnego z wnioskiem o wgląd w sytuację rodziny każdorazowo, kiedy przebywają w niej osoby małoletnie, 4) każdorazowo informować osoby, co do których istniało podejrzenie, że stosują przemoc domową o możliwości wzięcia udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym.

Na podstawie oświadczenia złożonego do akt kontroli przez Przewodniczącego Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Chojnowie stwierdzono, że w gminie realizowano zadania wynikające z art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy. W ramach współpracy ze Stowarzyszeniem „INTRO”, osoby dotknięte przemocą domową mogły korzystać z nieodpłatnej pomocy prawnej, psychologicznej, a w uzasadnionych przypadkach także finansowej świadczonej w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chojnowie. Ponadto, poradnictwa osobom doznającym przemocy w rodzinie udzielali radca prawny oraz psycholog zatrudnieni z ramienia Ośrodka. W siedzibie Domu Schrama w Chojnowie funkcjonował także Punkt Konsultacyjny, gdzie Konsultant ds. Dzieci i Młodzieży świadczył poradnictwo z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Przy Parafii pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Chojnowie w okresie objętym kontrolą działała też Dekanalna Specjalistyczna Poradnia Rodzinna, gdzie dyżury z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie sprawowali doradca życia rodzinnego (duszpasterz), pedagog oraz mediator.

Ustalono również, że w Gminie Miejskiej Chojnow, w ramach działań edukacyjnych mających na celu wzmacnianie kompetencji wychowawczych rodziców, na terenach szkół realizowano programy wychowawczo – profilaktyczne skupiające się, m.in. wokół tematyki radzenia sobie w trudnych sytuacjach, rozwoju emocjonalnego uczniów (m.in. poprzez udział w warsztatach wspierających rozwój emocjonalny ucznia, psychoedukacyjnych – z zakresu asertywności, komunikacji interpersonalnej, autoprezentacji; szkolenia dla rodziców z zakresu umiejętności wychowawczych), rozwoju społecznego i moralnego uczniów (zapobiegania demoralizacji, kształtowania postawy tolerancji, umiejętności życia w rodzinie i odpowiedzialności za swoje czyny), rozwoju fizycznego i zdrowotnego uczniów (propagowania zdrowego stylu życia, w tym higieny psychicznej, profilaktyki zagrożeń

i uzależnień, zagospodarowania czasu wolnego uczniów, jako alternatywy dla przynależności do grup nieformalnych), funkcjonowania w zespole (poprzez wskazanie nieagresywnych sposobów rozwiązywania konfliktów, spotkania z funkcjonariuszem Policji, kuratorem, spektakle profilaktyczne) oraz rodzinie (pedagogizacja rodziców w zakresie umiejętności komunikacyjnych w kontaktach z dziećmi i postaw rodzicielskich, ukazywanie wartości rodzinnych oraz roli zadań rodzicielskich podczas pogadanek i lekcji wychowania do życia w rodzinie). Współpraca rodziców z placówkami oświatowymi polegała także na udziale w zebraniach rodzicielskich, konsultacjach, spotkaniach w ramach „Szkoły dla Rodzica”. Ponadto, przedstawiciele oświaty wchodzący w skład Zespołu Interdyscyplinarnego prowadzili pracę pedagogiczną z dziećmi oraz udzielali porad rodzicom z rodzin zagrożonych przemocą domową.

W odniesieniu do realizacji zadania, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy, prowadzone postępowanie wykazało, iż w okresie objętym kontrolą gmina nie zapewniała schronienia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie. Nie posiadała na swoim terenie ośrodka wsparcia, ani nie zawarła porozumienia w tym zakresie z innymi podmiotami. W sytuacjach kryzysowych osoby dotknięte przemocą mogły skorzystać z pomocy w formie schronienia w placówkach zapewniających całodobową opiekę, tj.: Domach dla Samotnych Matek z Dziećmi MONAR-MARKOT w Głogowie, Ścinawie i Zgorzelcu, Schronisku dla Bezdomnych i Domu Samotnej Matki z Dzieckiem w Legnicy, Hostelu dla ofiar przemocy w rodzinie w Świdnicy oraz Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia w Wałbrzychu.

W sytuacji, gdy niezbędne jest odseparowanie osoby dotkniętej przemocą od osoby stosującej przemoc, niezwłocznie udziela się pomocy w formie schronienia w ww. placówkach. W razie potrzeby gmina zapewni transport z wykorzystaniem taksówki (fakturę lub rachunek za usługę wystawia się na Gminę Miejską Chojnów), jednak nie ma szczegółowej procedury postępowania w przypadku zaistnienia takiej sytuacji. Samo zapewnienie transportu do ww. placówek nie świadczy o realizacji ustawowego zadania przez Gminę Miejską Chojnów, dlatego powyższe uznaje się za uchybienie. Należy dołożyć wszelkich starań, aby formalnie uregulować zasady postępowania w przypadku zaistnienia potrzeby zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia. Tego rodzaju działania powinny również znaleźć odzwierciedlenie w Miejskim Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej z realizacji zadań Gminy Miejskiej w Chojnowie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 1) Do Zespołu Interdyscyplinarnego nie powołano przedstawiciela organizacji pozarządowej.
- 2) Do Zespołu Interdyscyplinarnego nie powołano kuratora sądowego.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości, wydaje się zalecenia pokontrolne:

- 1) Powołać do Zespołu Interdyscyplinarnego przedstawiciela organizacji pozarządowej.

Podstawa prawna: art. 9a ust. 3 pkt 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r., poz. 1390).

Termin realizacji: do 31 maja 2019 r.

- 2) Powołać do Zespołu Interdyscyplinarnego kuratora sądowego.

Podstawa prawna: art. 9a ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r., poz. 1390).

Termin realizacji: do 31 maja 2019 r.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Wojewody Dolnośląskiego. Wojewoda ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia. W terminie do dnia **10 czerwca 2019 roku** kierownik jednostki podlegającej kontroli winien powiadomić Wojewodę Dolnośląskiego o sposobie realizacji zalecenia, uwag i wniosków przedstawionych w niniejszym wystąpieniu.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Danuta Zielińska
ZASTĘPCA WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
(kierownik jednostki kontrolującej)